

Реферат на тему: "Поезія Володимира Сосюри"

Володимир Сосюра

Поезія Володимира Сосюри

Натхненним співцем України став у літературі ХХ ст. Володимир Сосюра. Його поетичну музу називають "Голосом ніжним, як пісня у солов'я, громом молодим" під час суспільних заграє і бур. Син шахтаря і сам шахтар з Донбасу, він увійшов у літературу рідного народу і разом з ним пройшов тернистий шлях зростання та утвердження як один з улюблених поетів-ліриків України.

Продовжуючи традиції Шевченка, Франка, Лесі Українки та ін., він збагатив поезію новими темами, образами, почуттями. З особливою любов'ю поет оспівав рідну Україну, зокрема — край свого дитинства — Донбас. Так, у вірші "Знов село" (1932) подано типовий образ юнака з шахтарського селища, який пройшов важкий шлях хлопця з бідної родини до відомого українського поета. Рідний край, земля батьків, стежки дитинства і перший вчитель — все це викликає у нього теплі й зворушливі спогади, роздуми про життя.

Працювать, працювать, безумовно!

Кожній хвилі нема ж вороття!

Ні! Я зовсім ще не заповнив

Золотої анкети життя.

Образ рідного краю схвилювано подає поет і у вірші "Як передать, Донбас, твою красу і силу" (1952). Любов до шахтарів, до донецької землі така глибока, що поет часто ілюзорно уявляє її майбутнє, бо ж він — син України.

У роки Великої Вітчизняної війни його патріотична лірика, його палке поетичне слово, звернене до українського народу, відіграло визначну роль у мобілізації їхніх трудових, духовних сил для боротьби з ворогом. Цій темі присвячені збірки Сосюри "Під гул кривавий", "В годину гніву", "Олег Кошовий". Особливою популярністю користувався "Лист до земляків", надрукований як листівка і поширюваний з літаків на території окупованої України. Написаний у формі віршованого послання, вірш устами поета-патріота закликав воїнів до помсти над віроломним ворогом:

Бийте ворога скрізь, хай в крові своїй чорній потоне

Злий нападник під розгойданий гул батарей.

В. Сосюра вірить у світле майбутнє України, бо переконаний, що такий народ, з такими багатовіковими традиціями скорити, поставити на коліна неможливо;

Там, де попіл тепер, де жаліються в небо руїни,

Встануть села ясні, загуркочуть міста золоті,

Буде кращою ще неосяжна моя Україна

І не стане вже ніч на її переможнім путі.

Урочистим гімном рідному краю, рідній Україні звучить вірш В. Сосюри "Любіть Україну". В цій невеличкій за обсягом поезії— весь Володимир Сосюра з його полум'яною любов'ю до розтерзаної України та її незламного, гордого й мужнього народу. Написаний у рік повного визволення України (1944), вірш відтворює незабутній образ "вишневої України", змальовує красу її природи, звияжну історію, волелюбний український народ з його багатющою культурою і солов'їною мовою.

Звертаючись до юнака й дівчини, поет передає їм естафету свого розуміння необхідності досконало знати свою рідну українську мову:

Не можна любити народів других, Коли ти не любиш Вкраїну.

Сила любові до України посилюється у вірші Сосюри свіжими барвами, художніми деталями, влучними порівняннями: краса її вічно жива і нова, вона, як сонце, вітер, трави і води, як пісня; вона — в квітці, в пташині, в електровогнях, у дитячій усмішці, у зойках гудків. Вічність,

нетлінність, безсмертя українського народу, його культури розкривається порівнянням її з купиною — вічнозеленим кущем, що горить і не згорає:

Всім серцем любіть Україну свою—

І вічно ми будемо з нею!

Образ рідного краю в кіноповісті О. Довженка "Зачарована Десна"

В записнику О. Довженка від 5 квітня 1942 р. читаємо нотатку, яка свідчить про те, що він з літами все частіше згадував рідну хату, благословенний край свого дитинства. Згадуючи зачаровану річку Десну, сінокіс, діда, батька, матір, письменник "сміявся і плакав". На схилі свого вкороченого сталінізмом життя до нього все частіше приходили спогади. Вони мучили його й без того змучену душу, відвідували у неспокійних, тривожних снах.

В одному з листів до матері й сестри Довженко сповіщав: "Пишу одну повість про діда, батька, матір і про все, одне слово, наше союзницьке життя, ще коли я був маленьким". Проте задум написати поему в прозі, в якій оспівати рідний край, його працюючих, добрих людей був здійснений письменником лише в 1955 р.

Чіткого сюжету і послідовності розповіді в "Зачарованій Десні" немає, бо твір писався не тільки для читання, а й для екранізації. Основну сюжетну лінію створюють оповіді-спогади автора, овіяні романтикою сільського життя, любов'ю до пташиного щебету в саду, до плескоту весняної повені, до ніжно-журливого кумкання жаб у болоті, до дівочих співів, колядок, щедрівок, обжинок, до "гупання яблук у саду", до сільської музики — високого й чистого дзвону коси,— все це викликало радість і втіху, яку Довженко трепетно й ніжно згадує як незабутнє, що живе в його доброму й поетичному серці.

Всі події кіноповісті проходять через призму оцінки їх малим Сашком Довженком, що надає оповіді щирості, непідробного ліризму й задушевності, тонкого гумору. Описуючи своє дитинство, яке проходило на лоні живописної природи, Довженко з любов'ю згадує свою родину — схожого на бога Саваофа діда, що ніколи не розлучався з псалтирем, лайливу прабабу, яка проклинала всіх, хто потрапляв їй на очі, напрочуд

доброго батька, який любив розповідати синові про Десну, про трави, про таємничі озера; тиху, люблячу матір, яка кохалась у рослинах і саджала їх у своєму невеличкому городі, "щоб проізростали", добрих знайомих і просто хороших людей, які, як і його батько, рятували селян від смерті, від повені, від лиха.

Ліричні поетичні описи — дивний сон хлопчика — чергуються із сценами, написаними в стилі українського народного гумору. Такою є картина великодньої повені, коли вся загребельська парафія сиділа на стріхах з несвяченими пасками, а рев худоби по кошарах, крики людей "рятуйте!" ніскільки не бентежили отця Кирила, що з дяком і старостою роз'їжджав на човні і святив паски чистою деснянською водою.

Згадуючи минуле своєї родини, свого народу, Довженко не раз підкреслював, що в його житті було і багато "неладу, плачу, темряви й жалю". Автор звернувся до спогадів свого дитинства не тому, що уболівав за старовиною, минулим. "Я не приверженець старого села, ні старих людей, ні старовини в цілому,— писав Довженко у повісті.— Я син свого часу і весь належу сучасникам своїм".

Привертають увагу й роздуми письменника про людей праці, про покликання митця і витоки його патріотизму. Закоханий у рідний край, у працелюбний і красивий душею український народ, Довженко вважає обов'язком письменника показати світові, що життя саме по собі прекрасне. Тому він з таким замилюванням виводить у повісті світлий і неповторний образ зачарованої Десни, цієї "незайманої дівичі", згадуючи про яку письменник "добрішав, почував себе невичерпно багатим і щедрим". До річки свого дитинства Довженко звертається з неприхованою любов'ю: "Далека краса моя! Щасливий я, що народився на твоєму березі, пив у незабутні роки твою м'яку, веселу сиву воду, ходив босий по твоїх казкових висипах, слухав рибальських розмов на твоїх човнах і сказання старих про давнину, що лічив у тобі зорі на перевернутому небі..."

Благословляючи Десну — "далеку красу мого дитинства" — за щедрі дарунки, письменник показав, що людина, "яку посаду не займала б, стає безбарвною, сліпою, якщо вона в історії свого народу, в житті своїх предків нічого не бачить дорогого, близького, рідного".

Про що б не говорив письменник, усе йому дороге і близьке. Про основу естетики Довженка і зміст його кіноповісті образно сказав М. Рильський у статті "Олександр Довженко": "Його "Зачарована Десна" — це задушевна лірична сповідь, по вінця напоєна любов'ю до рідного краю, до трудового народу, до України з її великим, але скорбним минулим, з її великим і радісним майбутнім". "Зачарована Десна" — це гімн красі, природі, рідному краю, поетична картина трудового життя народу.